

T.C.
Türkiye İstatistik Kurumu Başkanlığı

21./11/2012

**RESMİ İSTATİSTİK PROGRAMI ALT ÇALIŞMA GRUBU
TOPLANTI TUTANAĞI**

Konu : Gıda Güvenliği İstatistikleri

Yer : TÜİK Ana Bina – 125 Nolu Toplantı Salonu

Tarih/Saat : 20 Kasım 2012 / 14:00

Gündem:

- Resmi İstatistik Programı II. Dönem (2012-2016) çalışmaları doğrultusunda, Gıda Güvenliği İstatistikleri konusunda programda yer alan konuların tartışılarak değerlendirilmesi, mevcut verilerin kalitesinin artırılması, mevcut olmayan verilerin derlenmesi için yapılacak çalışmalar ve ilgili kurum/kuruluşlardan beklentiler ve kurum/kuruluşların kendi ihtiyaçları için tuttıkları idari kayıtlardan istatistik üretmek amacıyla değerlendirilmesi/irdelenmesi ve bu kayıtların uluslararası sınıflama, tanım ve standartlara uyumlu hale getirilmesi için çalışmaların belirlenmesidir.

Katılımcılar :

Adı Soyadı	Kurum / Birim	Ünvanı	e-posta	Telefon
F. Sedat KAYHAN	Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı / Gıda Kontrol Gn. Md.	Mühendis	fuatsedat.kayhan@tarim.gov.tr	258 77 14
Fatma ERSÖZ	Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı / Tarım Reformu Gn. Md.	Mühendis	fatma.ersoz@tarim.gov.tr	258 78 81
Erdal SÜNGÜ	Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı / Bitkisel Üretim Gn. Md.	Ziraat Mühendisi	erdal.sungu@tarim.gov.tr	258 83 53
Muhammet Ali ARSLAN	Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı / Bitkisel Üretim Gn. Md.	Ziraat Mühendisi	muhammetali.arslan@tarim.gov.tr	258 82 51
Esin TOPARLAK	Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı / Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Gn. Md.	Gıda Yük. Müh.	etoparlak@tagem.gov.tr	315 76 23 / 201
Mehmet FIDAN	Kalkınma Bakanlığı / Dış Ekonomik İlişkiler Gn. Md.	Planlama Uzman Yrd.	mehmet.fidan@kalkinma.gov.tr	294 57 39
Nihan Tuğba ÇALIŞKAN	Ekonomi Bakanlığı / Ürün Güvenliği ve Denetimi Gn. Md.	Mühendis	caliskant@ekonomi.gov.tr	204 80 77
Emine BİÇEN	Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı / Türk Patent Enstitüsü	İstatistikçi	emine.cakiroglu@tpe.gov.tr	303 15 09

T.C.
Türkiye İstatistik Kurumu Başkanlığı

Adı Soyadı	Kurum / Birim	Ünvanı	e-posta	Telefon
İsmail MERT	Türkiye Gıda ve İçecek Sanayii Dernekleri Federasyonu	Danışman	mert@gidahatti.com	284 77 78
Görsen SALMAN ÖZTÜRK	Türkiye Gıda ve İçecek Sanayii Dernekleri Federasyonu	Danışman	gsalman@comart.com.tr	284 77 78
Murat ASLAN	Ziraat Mühendisleri Odası	Ziraat Mühendisi	maslan@zmo.org.tr	505 279 84 23
İlhan TARLACI	TÜİK –Tarım İstatistikleri Dairesi	Daire Başkanı	ilhan.tarlaci@tuik.gov.tr	410 02 52
Yavuz AKOVA	TÜİK –Tarım İstatistikleri Dairesi	Grup Sorumlusu	yavuz.akova@tuik.gov.tr	410 02 18
Ali AY	TÜİK –Tarım İstatistikleri Dairesi	Uzman	ali.ay@tuik.gov.tr	410 02 16
Göktuğ TAMZARALIOĞ LU	TÜİK –Tarım İstatistikleri Dairesi	İstatistikçi	goktug.tamzaralioglu@tuik.gov.tr	410 02 16
Fethi Şaban ÖZBEK	TÜİK –Tarım İstatistikleri Dairesi	Uzman	fethi.ozbek@tuik.gov.tr	410 02 16
Arzu YETİK	TÜİK –Tarım İstatistikleri Dairesi	Uzman	arzu.yetik@tuik.gov.tr	410 02 21
Sabiha ŞAHİN	TÜİK –Tarım İstatistikleri Dairesi	Matematikçi	sabiha.sahin@tuik.gov.tr	410 02 17
Ethem YURTSEVEN	TÜİK- Kayıt Sistemleri Dairesi	Uzman	ethem.yurtseven@tuik.gov.tr	410 07 20

Görüşülen Konular/Öneriler:

- II. Dönem Resmi İstatistik Programı'nın (RİP) (2012-2016) işleyişi, programın vizyonu, ikinci dönem programının amaçları, ulusal veri yayımlama takvimi ve bu takvimin oluşturulmasında izlenen yol, 1. dönem RİP ve gerçekleşme oranları, 2. dönem RİP'in en önemli hedeflerinin veri kalitesi, kurum/kuruluşlara düşen roller, metaveri, sınıflamalar, uluslararası kurum/kuruluşlara veri gönderimi konusunda planlanan çalışmalar konularında katılımcılara detaylı bilgi sunulmuştur.
- Gıda güvenliği istatistikleri konusunda II. Dönem RİP kapsamında organik tarım, gübre kullanım miktarı ve iyi tarım uygulamaları konularının olduğu, bu konularda ulusal ve uluslararası kuruluşların ve kullanıcı taleplerini karşılamak amacıyla kısmen mevcut olan veya hiç olmayan verilerin idari kayıtlardan derlenebilmesinin sağlanması, idari kayıtlardan istatistik üretilmesi için sınıflama, standart ve tanımların TÜİK'in de uygun bulunduğu uluslararası sınıflamalara uygun hale getirilmesi, oluşturulan ve yeni oluşturulacak veritabanlarında bu sınıflamaların kullanılmasının sağlanması, gıda güvenliği istatistiklerinin iyileştirilmesi, çeşitliliğinin artırılması ve olmayan verilerin derlenmesi konusunda kurum ve kuruluşlar bazında beklentiler ve kurumların yapabileceği katkılar ile ilgili sunum yapılmıştır.
- Gıda güvenliği istatistikleri konusunda Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı bünyesindeki Gıda Güvenliği Bilgi Sistemi (GGBS) konusunda Gıda Kontrol Genel Müdürlüğü temsilcisi tarafından, sistemde faaliyet türlerine göre işletme sayısının, denetim sayısının ve alınan numunelerin incelenmesi sonucunda olumlu olumsuz ürün sayısı istatistiklerinin alınabileceği belirtilmiştir. Sistemde tüm işletmelere ait vergi numaralarının olmadığı, işletme tanımlamada işletme isminin kullanıldığı, sistemdeki verilerin güvenilir olduğu ve 2013 yılından itibaren yalnızca bu sistemin Bakanlık bünyesinde kullanılmasının planlandığı belirtilmiştir. Bu sistemde faaliyet sınıflaması olan NACE kodlarının kullanılmasının sağlanması ve firmalar için vergi numarası ile

T.C.
Türkiye İstatistik Kurumu Başkanlığı

çiftçiler/tarımsal işletmeler için TC Kimlik numarasının girilmesinin zorunlu hale getirilmesi ve GTHB tarafından oluşturulması hedeflenen Tarım Bilgi Sistemi'nde GGBS'nin de olmasının sağlanması önerilmiştir.

- Organik tarım istatistikleri konusunda mevcut Organik Tarım Bilgi Sistemi (OTBİS) konusunda GTHB Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğü temsilcisi tarafından bilgi verilmiştir. Bu kapsamda GTHB temsilcisi tarafından, OTBİS'in GTHB tarafından yeni kurulması hedeflenen ve tüm veritabanlarını tek bir çatı altında toplanmasını ve entegrasyonunu sağlayacak olan Tarım Bilgi Sistemi içine dahil edileceği, OTBİS için yeni oluşturulacak Tarımsal İşletmeler Kayıt Sistemi'nin (TİKS) baz alınacağı, TİKS veritabanında TÜİK tarafından önerilen faaliyet sınıflamalarının kullanılmasını önemsedikleri ve bu sınıflama ve standartların uygulanmasını destekledikleri, bu konudaki taleplerini Bakanlığın ilgili Genel Müdürlüğü olan Tarım Reformu'na ilettikleri, TİKS'e veri girişi yapacak uç noktalarda (Bakanlığın il ve/veya ilçe teşkilatlarında) TÜİK tarafından sınıflamalar konusunda eğitimlerin mutlaka verilmesi gerektiği, yeni kurulacak bu sisteme organik tarım yapan işletmelerin kaydının zorunlu olacağı ve bundan sonra bu sistemin kullanılacağı böylece tek bir veri kaynağının olacağı ve doğru bilgilerin/istatistiklerin bu sistemden sağlanacağı belirtilmiştir. Ayrıca, mevcut İyi Tarım Uygulamaları Bilgi Sistemi'nin kullanımında sorunlar yaşandığı belirtilmiştir.
- Kimyasal gübre istatistiklerinin uluslararası veri taleplerini karşılayacak şekilde N (Azot), P (Fosfor), K (Potasyum) ayırımında üretilmesi gerektiği ve bu konuda bir çalışma yapılması gerektiği önerilmiştir.
- Mevcut durumda organik tarım istatistikleri konusunda uluslararası bilgi talepleri olduğunda Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğü tarafından bu verilerin bir çoğunun uluslararası sınıflamalara dönüştürülerek sağlandığı ve talep eden kuruluşlara gönderildiği ancak Bakanlığın internet sayfasında bu verilerin mevcut haliyle yayımlandığına dikkat çekilmiş, verilerin uluslararası kuruluşlara gönderildiği şekliyle yayımlanması gerektiği önerilmiştir. Bu konuda ilgili temsilci tarafından bu şekilde yayımlandığında iç kullanıcılar tarafından yanlış yorumlara ve anlamalara yol açtığını tespit ettiklerini, dipnot şeklinde açıklama verdikleri halde kullanıcıların bu açıklamaları görmediklerini ve dikkate almadıklarını, bu konuyu tekrar değerlendireceklerini ifade etmiştir.
- Bakanlığın internet sayfasında halihazırda yayımladığı organik tarım istatistikleri ile birlikte, daha önce üzerinde çalışılan metaveri bilgi dokümanının da yayımlanması önerilmiştir.
- Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'nda tarım istatistiklerinin koordinasyonundan sorumlu birim olan Tarım Reformu Genel Müdürlüğü Coğrafi Bilgi Sistemleri Daire Başkanlığı temsilcisi, TÜİK tarafından üzerinde durulan ve yukarıda detaylı bir şekilde ifade edilen uluslararası sınıflama ve standartların kullanılmasının Tarım Bilgi Sistemi kapsamındaki tüm idari kayıtlar ve veritabanları için dikkate alacaklarını, bu konunun kendileri içinde çok önemli olduğunu ve konuyu üst yöneticilerine iletteceğini ifade etmiştir.
- GTHB Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü temsilcisi, çalıştığı birimde bu konularda yapılan projeler ve AR-GE çalışmalarının olduğunu bu konularla ilgili bilgi verilebileceğini ve katkı sağlayabileceklerini ifade etmiştir.
- Türk Patent Enstitüsü temsilcisi ise kendilerinden beklenen Coğrafi işaretli ürün istatistikleri konusu ile ilgili olarak tarımsal ürün ve gıdalar için menşe adı ve mahreç işareti ayırımında veritabanı şeklinde tutulmayan ancak kurumlarında var olan tescil belgesi formlarında bu bilgilerin mevcut olduğunu ifade etmiştir. Bu bilgilerin elde edilmesi için birlikte çalışılması gerektiği önerilerek bir zaman takviminin oluşturulması istenmiştir.
- Ekonomi Bakanlığı temsilcisi, tarım ürünlerine ilişkin ithalat ve ihracat verilerinin olduğunu ancak organik ürünlerin ithalat ve ihracat verilerinin olup/olmadığı konusunu araştırması gerektiğini ifade etmiştir. GTHB Bitkisel Üretim Genel

T.C.
Türkiye İstatistik Kurumu Başkanlığı

Müdürlüğü temsilcisi ise organik ürünlerin ihracatı istatistiklerinin sağlanmasında sıkıntı olduğu, koordinatör birlik olan Ege İhracatçı Birliklerinden sağlanan bu verilerin gerçek ihracat rakamlarını yansıtmadığı, konunun çözümüne yönelik bir Bakanlık ve ilgili Birlik arasında protokol imzalandığı bu kapsamda Bakanlığın üstüne düşen sorumlulukları yerine getirdiği ancak bir sonuç alınmadığı, yine konunun çözümüne yönelik Ekonomi Bakanlığına resmi yazı ile başvurduklarını ancak herhangi bir sonuç alamadıklarını belirterek, organik ürün ihracat bilgilerine ihtiyaç olduğunu belirtmiştir. GTHB Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğü temsilcisi Ekonomi Bakanlığı temsilcisinden konunun incelenmesi talep edilmiştir. Ürün Güvenliği ve Denetimi Gn. Md.'lüğü temsilcisi tarafından ithal yada ihraç edilen ürünlerden alınan örneklerden yapılan denetim sonucunda sağlığa zararlı ürünlerin miktarı veya sayısı konusunda bilgilerin olup olmadığının araştırılacağı ifade edilmiştir.

- Türkiye Gıda ve İçecek Sanayii Dernekleri Federasyonu temsilcisi ise beslenme ve sağlıkla ilgili istatistiklere ihtiyaç olduğunu ve gıda kaynaklı hastalıkların ve zehirlenme istatistiklerinin üretilmesi gerektiğini önermiştir. Bu konuda Sağlık Bakanlığı'nın bir araştırma yaptığını ve sonuçların henüz yayımlanmadığını ayrıca GTHB tarafından da beslenme ve sağlık için bir araştırmanın yapılmasının gündemde olduğu bilgisi katılımcılara verilmiştir.
- Ziraat Mühendisleri Odası temsilcisi, kendileri tarafından yapılması gereken etki analizleri için detaylı verilere özellikle GDO'lu ürünler konusunu vurgulayarak bu konuda detaylı verilere ihtiyaç duyduklarını, bu verilere ulaşmada zorluklar yaşadıklarını, tarım ilaçları kullanımı konusunun önemli olduğunu aktif madde bazında bilgiye ihtiyaç olduğunu belirtmiş ve tarım ilaçları kullanımı konusunun RİP kapsamına dahil edilmesini önermiştir. Ayrıca GTHB tarafından 'ALO GIDA' hattına gelen ve yapılan denetimlerde elde edilen sonuçların daha detaylı bir çalışma ile çeşitlendirilerek yayımlanması konusunun araştırılması gerektiği önerilmiştir.
- Toplantılara devamlılığın önemli olduğu vurgulanarak, bu konu ile ilgisi olmadığını değerlendiren temsilcilerin kendi kurumlarında ilgili olduğunu düşündükleri katılımcıların isimlerinin resmi yazı ile TÜİK'e göndermeleri gerektiği önerilmiştir.

Kararlar:

- Gübre kullanım miktarı ve iyi tarım uygulamaları ile ilgili olarak GTHB Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğü'nden 2, tarım ilaçları satış istatistikleri ile ilgili olarak Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü Bitki Koruma Ürünleri Dairesi'nden 1 ve GGBS veritabanında yer alan işletmeler konusunda Gıda İşletmeleri ve Kodeks Dairesi'nden 1 temsilci olmak üzere 4 kişinin daha gruba dahil edilmesi ve bu isimlerin GTHB tarafından resmi yazı ile bildirilmesi kararlaştırılmıştır.
- Kalkınma Bakanlığı Dış Ekonomik İlişkiler Genel Müdürlüğü temsilcisi yerine İktisadi Sektörler ve Koordinasyon Genel Müdürlüğü'nden bir temsilcinin Çalışma Grubu toplantılarına katılımının sağlanması ve katılımcı bilgisinin resmi yazı ile Kurumumuza bildirilmesi kararlaştırılmıştır.
- GTHB tarafından kurulması hedeflenen ve tüm veritabanlarının entegrasyonunu sağlayacak olan Tarım Bilgi Sistemi kapsamında oluşturulacak veritabanlarında (TİKS vb.) TÜİK Sınıflama Sunucusu'ndan erişimi mümkün olan uluslararası faaliyet sınıflaması (NACE Rev.2-Altılı Ekonomik Faaliyet Sınıflaması), birincil üretim ürün sınıflaması (Ulusal Tarım, Ormancılık ve Balıkçılık Ürünleri Sınıflaması, TAORBA) ve işlenmiş ürün sınıflamasının (PRODTR listesi: Avrupa Topluluğunda Sanayi Ürün Listesi) kullanılması ve bu konuda TÜİK ile işbirliğinin sağlanması kararlaştırılmıştır.
- Çalışma grubundaki kurum ve kuruluşlardaki mevcut idari kayıtlarda yer alan verilerde TÜİK tarafından uygun görülen sınıflamaların kullanılması için bir değerlendirme çalışmaları yapmaları ve bu kapsamda kendi alt yapılarını da dikkate alarak kayıtlardaki sınıflama çalışmaları için bir zaman takviminin hazırlanarak TÜİK'e bildirilmesi kararı alınmıştır.

T.C.
Türkiye İstatistik Kurumu Başkanlığı

- Toplantı sonrasında hazırlanacak tutanağın, yapılan sunumun, kurumların ihtiyacı olan sınıflama temel dokümanlarının katılımcılara e-posta ile gönderilmesi ve bir sonraki toplantının 2013 yılı ilk çeyreğinde yapılması ve toplantı tarihinin katılımcılarla görüşülerek ve/veya e-posta ile yazılarak tespit edilmesine karar verilmiştir.

EKLER (zip dosyası):

1. Sunum (Power Point) ve Eki (pdf)
2. Eurostat İstatistiki Gereklilikler Klavuzu-2011/Gıda güvenliği istatistikleri bölümü (pdf)
3. TAORBA 2002 Sınıflaması (Excel)
4. NACE Rev.2 Altılı Faaliyet Sınıflaması (Excel)
5. PRODTR 2011 Sınıflaması (Excel)
6. Katılımcı Listesi